

gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp Vaststellen Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040

Portefeuillehouders mr. Mariëtte Sedee-Schuitmaker, drs. Jurgen Nobel, Marjolein Steffens-van de Water

Steller drs. C. Verbeek

Collegevergadering 14 december 2021

Raadsvergadering

Raadsvoorstelnummer 2021.0003036

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen en voorgestelde aanpassingen volgens de bij dit raadsvoorstel gevoegde Nota van beantwoording zienswijzen ontwerp-Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 en ontwerp-Omgevingseffectrapport;
2. naar aanleiding van de ingediende zienswijzen de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 inclusief Omgevingseffectrapport gewijzigd vast te stellen volgens de voorgestelde aanpassingen in de tabel vanaf bladzijde 49 van de Nota van beantwoording zienswijzen ontwerp-Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 en ontwerp-Omgevingseffectrapport. Dit betekent dat we inzetten op het fysiek en sociaal verbonden zijn met elkaar en met de omgeving; gebruik blijven maken van onze grote variatie en diversiteit in landschappen en kernen en ons blijven positioneren als attractieve ontmoetingsplaats. Dit komt terug in vier verhaallijnen: wonen waar stad en dorp samenkomen; economisch krachtig en divers; ontspannen in ons buitengebied en slim en stevig verbonden met onze netwerken;
3. de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 (2012) (2013.0028593) en de Structuurvisie 2035 van Haarlemmerliede en Spaarnwoude (2012) in te trekken;
4. de op 3 oktober 2013 vastgestelde Deelstructuurvisie Hoofddorp 2030 (2013.0028472) te herbevestigen en te beschouwen als een deelomgevingsvisie van de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040.

2. Samenvatting

Onze ambitie voor Haarlemmermeer is om door te groeien naar 200.000 inwoners in 2040. Haarlemmermeer moet nu en in de toekomst een aantrekkelijke plek zijn om te wonen en werken. We maken daarbij gebruik van onze ligging als middelpunt van internationale verbindingen en van onze economische topositie. De kernen met hun eigen karakter en de kwaliteit van het landschap zetten we in om onze identiteit te versterken. We willen zuinig en zorgvuldig met de ruimte omgaan. De Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 helpt om daarbij de juiste afwegingen te maken. Ze beschrijft ambities en doelen voor verschillende thema's.

Met het vaststellen van de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (hierna: Omgevingsvisie) vervallen de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 (2012) (2013.0028593) en de Structuurvisie 2035 van Haarlemmerliede en Spaarnwoude (2012).

De Omgevingsvisie zet de koers voort die met de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 is ingezet. Dit betekent dat we:

- blijven inzetten op het fysiek en sociaal verbonden zijn met elkaar en met de omgeving;
- gebruik blijven maken van onze grote variatie en diversiteit in landschappen en kernen;
- ons blijven positioneren als attractieve ontmoetingsplaats.

Dit lezen we terug in de verhaallijnen:

1. Wonen waar stad en dorp samenkomen
2. Economisch krachtig en divers
3. Ontspannen in ons buitengebied
4. Slim en stevig verbonden met onze netwerken

De Omgevingsvisie legt het accent op: het bouwen van woningen in stedelijk gebied, het diverser worden van de economie, het mengen van wonen, werken en voorzieningen, het slim gebruiken van de ruimte en het centraler stellen van omgevingskwaliteit en gezondheid.

De gemeenteraad heeft de ontwerp-Omgevingsvisie (2021.0001265) op 26 augustus 2021 besproken. Op 2 september 2021 is de ontwerp-Omgevingsvisie met bijbehorend ontwerp-Omgevingseffectrapport door de raad vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. De ontwerp-Omgevingsvisie heeft van 13 september 2021 tot 25 oktober 2021 ter inzage gelegen. Ook de reacties die wij na sluiting van de zienswijzeperiode hebben ontvangen zijn meegenomen in de beantwoording. Er zijn 35 zienswijzen binnengekomen. In de Nota van beantwoording zienswijzen ontwerp-Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 en ontwerp-Omgevingseffectrapport (verder: Nota van beantwoording zienswijzen) zijn deze zienswijzen beantwoord. De Omgevingsvisie is naar aanleiding van deze zienswijzen aangepast op de punten zoals opgenomen in de tabel vanaf bladzijde 49 van deze Nota van beantwoording zienswijzen. De aanpassingen gaan over teksten en kaarten bij allerlei onderwerpen en maken de Omgevingsvisie completer en zorgvuldiger.

Met dit raadsvoorstel bieden wij de definitieve Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 met bijbehorend Omgevingseffectrapport ter vaststelling aan de raad aan.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Aanleiding omgevingsvisie

De aanstaande Omgevingswet verplicht gemeenten om een omgevingsvisie vast te stellen, uiterlijk drie jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet. De omgevingsvisie is 'vormvrij' en vervangt het huidige instrument 'structuurvisie'. Een omgevingsvisie bevat volgens de Omgevingswet:

- een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied;
- de hoofdzaken van het integrale beleid voor de fysieke leefomgeving.

Ambitie voor de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040

Onze ambitie voor Haarlemmermeer in 2040 is om door te groeien naar 200.000 inwoners met een aantrekkelijk en toekomstbestendig woon- en werkklimaat. We maken daarbij gebruik van

onze ligging als middelpunt van internationale verbindingen en van onze economische toppositie. De kernen met hun eigen karakter en de kwaliteit van het landschap zetten we in om onze identiteit te versterken.

De Omgevingsvisie helpt ons om de juiste afwegingen te maken en zuinig en zorgvuldig met de ruimte om te gaan. We willen dat de Omgevingsvisie de basis vormt om te inspireren om samen met ons opgaven op te pakken: van inwoner, ondernemer tot ontwikkelaar. We willen dat we met elkaar omgevingskwaliteit toevoegen waar we kunnen. Met een samenhangende benadering van het beleid in de fysieke leefomgeving bereiken we het doel van een aantrekkelijke leefomgeving en een mooier, gezonder, welvarender, evenwichtiger en hechter Haarlemmermeer.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Proces opstellen omgevingsvisie en inspraak

Na vaststellen van de contourennota (2018.0030265) is de 70%-versie (2020.0000115) van de omgevingsvisie opgesteld. Nadat de gemeenteraad de 70%-versie heeft getoetst om te bekijken of de Omgevingsvisie op de goede weg was heeft de gemeenteraad de ontwerp-Omgevingsvisie op 26 augustus 2021 besproken.

De ontwerp-Omgevingsvisie is op onderdelen aangepast. De Omgevingsvisie is compacter gemaakt door bij de redactie bijvoorbeeld kaarten te schrappen, participatie samen te vatten en het deel over de nationale en provinciale omgevingsvisies uit onze Omgevingsvisie te halen.

Op 2 september 2021 is de ontwerp-Omgevingsvisie met bijbehorend ontwerp-Omgevingseffectrapport door de gemeenteraad vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. De ontwerp-Omgevingsvisie heeft van 13 september 2021 tot 25 oktober 2021 ter inzage gelegen. Ook de reacties die na sluiting van de zienswijzeperiode zijn binnengekomen hebben wij meegenomen in de beantwoording. Er zijn 35 zienswijzen binnengekomen. In de Nota van beantwoording zienswijzen ontwerp-Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 en ontwerp-Omgevingseffectrapport (verder: Nota van beantwoording zienswijzen) zijn deze zienswijzen beantwoord. De Omgevingsvisie is naar aanleiding van deze zienswijzen aangepast op de punten zoals opgenomen in de tabel vanaf bladzijde 49 van deze Nota van beantwoording zienswijzen. Deze aanpassingen naar aanleiding van de zienswijzen zijn verduidelijkingen en aanvullingen van teksten of kaartbeelden of bijvoorbeeld toevoegingen van ambities voor gebieden en hebben betrekking op zowel in laag I, II als III van de Omgevingsvisie.

Inhoud omgevingsvisie

Met de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 willen we:

- blijven inzetten op het fysiek en sociaal verbonden zijn met elkaar en met de omgeving;
- gebruik blijven maken van onze grote variatie en diversiteit in landschappen en kernen;
- ons blijven positioneren als attractieve ontmoetingsplaats.

Dit lezen we terug in de vier verhaallijnen uit laag I 'De Visie':

1. Wonen waar stad en dorp samenkomen
2. Economisch krachtig en divers
3. Ontspannen in ons buitengebied
4. Slim en stevig verbonden met onze netwerken

We zetten in op: de woningbouwlocaties (nu 'versnellingslocaties'), op knooppuntontwikkeling, op een klimaatbestendige inrichting, op de noodzaak van balans tussen rust en dynamiek, op de ontwikkeling van ons landschap, op een toekomstbestendig mobiliteitssysteem en op het belang van ruimtelijke kwaliteit.

Accenten Omgevingsvisie

- Het accent ligt op het binnen de contouren van de kernen en bij hoogwaardig openbaar vervoer-knooppunten 'verdichten'. Dit levert aanvullende woonmilieus op ten opzichte van onze bestaande woonmilieus en is op termijn ook nodig omdat zogenaamde 'uitleglocaties' eindig zijn en hun beperkingen kennen.
- De Omgevingsvisie maakt ons bewust van de rol die ons landschap heeft in de regio en we gaan door met het versterken van de recreatieve kwaliteiten en zoeken hiervoor samenwerking met anderen.
- We gaan door op de weg van economische diversificatie en herstructurering en transformatie van werklocaties. Op logische plekken mengen we wonen, werken en recreëren voor meer diversiteit. Op werklocaties en in winkelcentra zetten we in op kwaliteit en slim ruimtegebruik.
- Omgevingskwaliteit en gezondheid laten we een centrale rol spelen bij zowel onze ontwikkelopgaven als het beheer en doorontwikkeling van de bestaande omgeving.
- De Omgevingsvisie wijst op het belang van inwoners, ondernemers en andere partijen bij het bereiken van de doelen voor de leefomgeving; samen maken we Haarlemmermeer.

Actualiseren Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een dynamisch document, zal gemonitord worden en zal bijgesteld worden als nieuwe ontwikkelingen of nieuwe inzichten daartoe aanleiding geven. Bij de start van een nieuwe raadsperiode vindt een actualisatie plaats van de omgevingsvisie. Halverwege de raadsperiode zal beoordeeld worden of ook tussentijdse bijstelling nodig is. Omdat de vaststelling van de onderhavige omgevingsvisie dicht ligt op de nieuwe raadsperiode, zal dit voor 2022 nog niet op gaan.

3.3 Wat mag het kosten?

Aan het uitvoeren van dit raadsvoorstel zijn, naast de beschikbare ambtelijke capaciteit, geen kosten verbonden.

Wat zijn de financiële risico's?

Zowel de paragraaf in de ontwerp-omgevingsvisie als in de aangepaste paragraaf zetten in op het voortzetten van het maken van privaatrechtelijk afspraken over een financiële bijdrage. Ten opzichte van de ontwerp-Omgevingsvisie biedt de aangepaste paragraaf een basis voor het maken van afspraken over een financiële bijdrage zowel onder de huidige Wet ruimtelijke ordening (Wro) als straks onder de Omgevingswet. In de paragraaf zijn daarom beide wetgevingskaders opgenomen.

Het realiseren van ambities uit de Omgevingsvisie kan financiële consequenties hebben. In afzonderlijke voorstellen over de te realiseren doelen wordt ingegaan op de dekking van de eventuele financiële gevolgen.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het stellen van de kaders. Op grond van artikel 3.1 Omgevingswet is de gemeenteraad verantwoordelijk voor het vaststellen van de Omgevingsvisie. Omdat de Omgevingswet nog niet in werking is getreden, vormt artikel 2.1 van de Wro nu nog de wettelijke basis. Via het overgangsrecht zal het de status omgevingsvisie onder de Omgevingswet krijgen. Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de Omgevingsvisie. De portefeuillehouder ruimtelijke ordening/ Omgevingswet is binnen het college het eerste aanspreekpunt.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?

Participatie en communicatie

In het raadsvoorstel ontwerp-Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0001265) is het proces van participatie en communicatie uitgebreid toegelicht. De resultaten van de omgevingsgesprekken zijn te lezen op de website van de gemeente www.haarlemmermeergemeente.nl/haarlemmermeer-van-morgen/omgevingsvisie. Alle participatieresultaten zijn opgenomen in het bij dit raadsvoorstel gevoegde document 'Resultaten participatie Omgevingsvisie'. Aan dit document zijn de volgende onderdelen toegevoegd: Dorpsvisie Burgerveen, de resultaten van de 'open link' van het Jongerenpanel en de resultaten van het Digipanel-onderzoek.

De ontwerp-Omgevingsvisie inclusief OER is gepubliceerd op www.openbarebekendmakingen.nl en heeft op www.ruimtelijkeplannen.nl ter inzage gelegen van 13 september 2021 tot 25 oktober 2021.

Na de vaststelling van de ontwerp-Omgevingsvisie hebben we een publieksversie gepubliceerd op de gemeentelijke website www.haarlemmermeervanmorgen.nl. Dit is een korte samenvatting van de visie die ook een functie heeft als leeswijzer. Daarnaast is een animatie gemaakt van wat de Omgevingsvisie is en wat de hoofdlijnen zijn van onze Omgevingsvisie. Deze hebben we - via de website, sociale media en andere kanalen - gedeeld met belangstellenden, waaronder dorps- en wijkraden en belangengroepen en organisaties. Op 29 september 2021 hebben we een onlinebijeenkomst georganiseerd om de ontwerp-Omgevingsvisie en het ontwerp-Omgevingseffectrapport (OER) toe te lichten. Daarnaast is er tijdens de terinzageperiode een reeks van artikelen over de ontwerp-Omgevingsvisie gepubliceerd in InforMeer. In de definitieve Omgevingsvisie hebben we een infographic opgenomen die kort uitlegt wat in de Haarlemmermeerse Omgevingsvisie staat.

We informeren Haarlemmermeeders via social media, een bericht in InforMeer en de website www.haarlemmermeer.nl/omgevingsvisie over de wijzigingen in de omgevingsvisie naar aanleiding van de zienswijzen. Het college presenteert de aangepaste omgevingsvisie in een persgesprek. Degenen die een zienswijze hebben ingediend worden eveneens geïnformeerd over het collegebesluit en aanstaande raadsbehandeling.

De Omgevingsvisie wordt na vaststelling door de gemeenteraad gepubliceerd en op www.ruimtelijkeplannen.nl gezet.

Juridische aspecten

Na vaststelling door de gemeenteraad vervangt de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 (2012) en de Structuurvisie 2035 van Haarlemmerliede en Spaarnwoude (2012).

Zowel de huidige Wro als de Omgevingswet bieden de mogelijkheid om voor bepaalde activiteiten een financiële bijdrage te vragen ('bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen' onder de huidige Wro, 'financiële bijdragen voor de ontwikkeling van een gebied' onder de Omgevingswet). De gemeente Haarlemmermeer maakt gebruik van deze mogelijkheid en vraagt via de anterieure overeenkomst om een financiële bijdrage. Het verband tussen de activiteiten en de ruimtelijke ontwikkelingen is vastgelegd in de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 en wordt vastgelegd in de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040. Onder de Omgevingswet wordt het ook mogelijk om in bepaalde gevallen een financiële bijdrage te verplichten. Deze mogelijkheid wordt de komende periode uitgewerkt.

Voor de Omgevingsvisie is een Omgevingseffectrapport (OER) opgesteld (vergelijkbaar met een PlanMER). Het doel van het OER is omgevingseffecten volwaardig af te kunnen wegen op basis van goede informatie. Het OER bestaat uit een '[leefomgevingsfoto](#)' waarin door middel van kaarten met toelichting de huidige stand van zaken van de kwaliteit van de leefomgeving in Haarlemmermeer is aangegeven. Ook het op 29 april 2021 opgeleverde ontwerp-OER is ter visie gelegd. Dit heeft geleid tot een aanpassing in het OER (zie Nota van Beantwoording, zienswijze 31, ad 3.4).

De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 juli 2022 in werking. Dit staat de vaststelling van de omgevingsvisie niet in de weg. De wettelijke grondslag zal de Wet ruimtelijke ordening zijn. Op basis van overgangsrecht geldt de visie onder de Omgevingswet automatisch als een omgevingsvisie. De Omgevingsvisie is uitgangspunt voor het nog op te stellen omgevingsplan.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad/het college over de voortgang worden geïnformeerd?

De Omgevingsvisie vormt het afwegingskader voor ontwikkelingen. Dit betekent dat het enerzijds dient om koers te houden, maar anderzijds moet de Omgevingsvisie tijdig bijgesteld kunnen worden.

Bij de start van een nieuwe raadsperiode vindt een actualisatie plaats van de omgevingsvisie. Hierbij wordt gekeken naar het effect van ontwikkelingen op de gestelde ambities, opgaven en uitwerking. Hieraan voorafgaand wordt een monitoringsrapportage opgesteld (zie laag V). Omdat de vaststelling van de onderhavige omgevingsvisie dicht ligt op de nieuwe raadsperiode, zal dit voor 2022 nog niet op gaan. De eerste actualisatie zal zijn in 2024. Omdat het werken met de Omgevingswet nieuw is, zal tot 1 januari 2029 halverwege de raadsperiode beoordeeld worden of ook tussentijdse bijstelling nodig is. Dit kan het geval zijn als zwaarwegende veranderingen in de leefomgeving plaatsvinden en/of de opgaven (nieuwe inzichten) dit vereisen. Ook het gereed komen of de uitvoering van programma's en het omgevingsplan (beoogd in 2024) kunnen tussentijdse bijstelling nodig maken.

3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)? Het vaststellen van een omgevingsvisie is een wettelijke verplichting voor gemeenten, provincies en Rijk. De Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 zal het kader voor de fysieke leefomgeving vormen. Ons handelen binnen de MRA stemmen we af op hetgeen we ons in onze Omgevingsvisie voornemen.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de loco-secretaris,

Michiel Ruis

de burgemeester,

Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage(n):

- Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040
- Nota van beantwoording zienswijzen ontwerp-Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 en ontwerp-Omgevingseffectrapport
- Omgevingseffectrapport (OER)
- Bijlagen 1 Relatie nationale en provinciale omgevingsvisie, 2 Tabel met beleidsdocumenten
- Resultaten participatie omgevingsvisie